

דכתיב, (תהלים ל) יראו את יי' קדשו כי אין מחסור ליראו, ממשמע דקאמר כי אין מחסור, באתר דלית מחסור, שלימوتא שכיה.

תאנא (משלוי) מי עלה שמים וירד, אמר ר' יוסי, דא הוא משה, דכתיב ומשה עלה אל האלים. מי אסף רוח בחפניו, דא הוא אהרן. **דכתיב,** (ויקרא טז) ומלא חפניו קטרת סמים דקה. מי צרר מים בשמללה, דא אליהו. **דכתיב,** (מלכים א יז) אם יהיה השנים האלה תל ומטר כי אם לפי דברי. מי הקיים כל אפסי ארץ, דא הוاء אברהם. **דכתיב ביה,** (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, אל תקרי בהבראם, אלא באברהם. הוא תנוי האי, והוא אמר, מי עלה שמים, דא קידשא בריך הוاء. **דכתיב ביה** (תהלים מו) עלה אלהים בתרוועה (מי עלה תקוון בסוד האור אמנים בתרוועה וירד בסוד ויבדל, הבדילו לו אלהים בתרוועה) מי אסף רוח בחפניו, דא קודשא בריך הוاء, **דכתיב,** (איוב יט) אשר בידו נפש כל חי וגוו. מי צרר מים בשמללה דא קידשא בריך הוاء. **דכתיב ביה** (איוב כו) צורר מים בעביו. מי הקיים כל אפסי ארץ, דא קודשא בריך הוاء. **דכתיב ביה,** (בראשית ב) ביום עשות יי' אלהים ארץ ושמים.תו אמר, מי עלה שמים וירד וגוו, אלין אינן ארבע קטורי עלמא, אש רוח מים ועפר.

אמר ר' ייסא, אתה צוֹן מְלֹוי דָר' יוֹסִי, דֵלָא מַתְקִימָאָן.
 כִּד מְטוֹ מְלִין אֶלְין לְגַבְיהָ דָר' שְׁמֻעָן, אֲבָח יְדוֹי
 בְּרִישָׁה דָר' יוֹסִי וּבְרִכָּה, וַיֹּאמֶר שְׁפִיר קָא אַמְרָתָ, וְהַכִּי
 הוּא. אָמֶר לֵיהּ מְנָא לְהּ. אָמֶר הַכִּי אָוְלִיפְנָא מְאָבָא, הַתּוֹה
 אָמֶר מִשְׁמִיהָ דָרְבָּה הַמְנוֹגָא סְבָא.

יומָא חד הַתּוֹה יִתְבִּיב ר' שְׁמֻעָן בְּתְרֻעָא דְצָפָרִי, אָמֶר לֵיהּ
 ר' יִסָּא, הָאֵי דָאָמֶר ר' יוֹסִי, מַי עַלְהָ שְׁמִים וַיַּרְדֵּ
 וְגֹו, זְמָנָא חֲדָא אָמֶר, דָא מְשָׁה. לְבַתֵּר אָמֶר, דָא קוֹידָשָׂא
 בְּרִיךְ הוּא. לְבַתֵּר אָמֶר, אֶלְין ד' קַטְירָין אֲשֶׁר רֹוחַ מִים
 וַעֲפָר. וְחַמִּינָא לֵיהּ לְמַר דְבָרְכָה.

אָמֶר לֵיהּ וְדָאֵי שְׁפִיר קָא אָמֶר, וְהַכִּי הוּא, וְכֹלָא חד
 מְלָה, וְכֹלָהוּ מְלִי אַתְקִיָּמוּ בְקֹידָשָׂא בְּרִיךְ הוּא,
 וְכֹלָהוּ בְחַד מַתְקָלָא סְלָקָא. אַתְרָגִישׁ ר' יִסָּא בְמְלֹוי דָר'
 שְׁמֻעָן, וַיֹּאמֶר וְדָאֵי הָאֵי הַכִּי הוּא, וְהַכִּי אָוְלִיפְנָא מִקְמִיהָ
 דָמָר זְמָנָא אַחֲרָא. (אליה תולדות השמים והארץ בהבראם, אל תקרי בהבראם,
 אלא באברהם. דכתיב, תהילים פט) כי אַמְרָתִי עֹלָם חֶסֶד יִבָּנָה. אַבָּל)
 וְכֹלָא שְׁפִיר. אַבָּל סּוֹפָא דְקָרָא מַאי קָא מִירִי דְכַתִּיב,
(משליל) מַה שְׁמָוֹ וְמַה שְׁמָ בְּנָוֹ כִּי תְדַע. מַה שְׁמָוֹ
 תִּנְחַ, מַה שְׁמָ בְּנָוֹ מַהוּ. אָמֶר לֵיהּ, רֹזָא דְמַלָּה הָא
 אָוְלִיפְנָא לְרִי אַלְעָזָר בָּרִי. אָמֶר לֵיהּ, לִימָא לֵי מַר, דָהָא
 בְּחַלְמִי שְׁאַילָנָא קִמְיהָ דָמָר הָאֵי מְלָה, וַיֹּאמֶר לֵי,

וְאָנֶשֶׁגֶן אַלְהָה. אָמֵר לֵיה, אֵי אִימָא תְּדַכֵּר. אָמֵר לֵיה וְדֹאי.
 דָּהָא מַה דָּאָלִיפְנָא קְמִי דָמֵר יוֹמָא דָא אֲדָפְרָנָא.
 אָמֵר לֵיה רָזָא דְמַלָּה, הַיִינָנוּ דְכַתִּיב, (שםות ז) בְּנֵי בְּכוּרִי
 יִשְׂרָאֵל וּכְתִיב (ישועה מט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אַתְּפָאָר.
 וּבְרֹזָא עַלְתָּה, וְהָאֵי אֲקָרֵי בָנָו. אָמֵר יִנְחָה דְעַתִּיה דָמֵר,
 דָהָא רָזָא דָא יַדְעָנָא. אֲדָהָכִי, לֹא אֲדָפֵר ר' יִסָּא, חַלְשָׁ
 דְעַתִּיה, אָזָל לְבִיתִיה, אֲדָמוֹךְ, אֲחֹזֵיאוּ לֵיה בְּחַלְמָא, חַד
 סְפָרָא דְאֲגַדָּתָא, דְהָוָה כְּתִיב בֵּיה, חַכְמָה וְתִפְאָרָת
 בְּמִקְדָּשׁו.

אַתְּעָר, אָזָל לְגַבֵּיהּ דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, נְשָׁק יְדוֹי, אָמֵר, הֲכִי
 חַמִּינָא בְּחַלְמָא. זָמָנָא אַחֲרָא חַמִּינָא בְּחַלְמָא,
 חַד (דף ע"ט ע"ב) סְפָרָא דְאֲגַדָּתָא דְאֲחֹזֵיו קְמָאִי, וְהָוָה כְּתִיב
 בֵּיה, חַכְמָה וְתִפְאָרָת בְּמִקְדָּשׁו, חַכְמָה לְעִילָּא, תִּפְאָרָת
 לְתִפְאָרָת. בְּמִקְדָּשׁו לְגַבֵּיהּ. וְהָכִי חַמִּינָא בְּחַלְמָא זָמָנָא
 חַדָּא. וְהָכִי אֲשַׁפְחָנָא בְּפּוּמָאִי. אָמֵר לֵיה ר' שְׁמַעוֹן, עַד
 בַּעַזְרָבְּדָא אַנְתָּה, לְמִיעֵל בֵּין מְחַצֵּדי חַקָּלָא, וְהָא כֹּלָא
 אֲחֹזֵיאוּ לְהָ. וְדֹא הוּא דְכַתִּיב, מַה שְׁמָו וְמַה שְׁם בָּנוּ כִּי
 תִּדְעַ. חַכְמָה שְׁמָו, תִּפְאָרָת בָּנוּ.

(תְּנָא) (שםות יט) וּמְשָׁה עַלְהָאָלְהָים, זְפָאָה חַוְלָקִיהָ
 דְמַשָּׁה, דְזֹכִי לְיִקְרָא דָא, דְאָוְרִיִּתָא אֲסָהִיד
 בְּגִינִּיהָ כֶּה. (תְּאַנְיָר יְהִיאָה) תָּא חֹזֵי, מַה בֵּין מְשָׁה לְשָׁאָר בְּנֵי

עלמא. שאר בני עלמא, כד סלקין, סלקין לעתרא, סלקין לרבי, סלקין למלכו, אבל משה כד סליק, מה כתיב ביה, ומשה עלה אל האלים, זפאה חולקיה. ר' יוסי אמר, מכאן אמרו חבריא, הבא ליטהר מסיעין אותו, דכתיב ומשה עלה אל האלים. מה כתיב בתראייה, ויקרא אליו יי'. דמן דבאי לאתקרבא, מקרבין ליה.

ויקרא אליו יי' מן ההר לאמר כה תאמר לבית יעקב וגוו. ר' יצחק פתח, (טהילים סה) אשרי תבחר ותקרב ישפון חצריך, זפאה חולקיה דההוא בר נש, דקודשא בריך הוא אתרעי ביה, וקריב ליה, למשרי בגו היכלא קדיישא, דכל מאן דאייו אתרעי ביה לפולחניה, רשים הוא מרשימים דלעילא, למנדע דהא הוא אתבחר מקמיה דמלפָא קדיישא עלאה, למשרי במדורי. וכל מאן דاشתכה ביה הוא רשימה, עבר בכל פרעון דלעילא, ולית דימחי בידו.

ר' יהודה אמר, זפאה חולקיה דמשה, העליה כתיב אשרי תבחר ותקרב, וכ כתיב ביה (שמות כד) ומשה נגש אל הערפל ונגש משה לבודו אל יי' והם לא יגשו. כה תאמר לבית יעקב: אלין נוקבי, ותגיד לבני ישראלי: אלין דוכרין.

ר' שְׁמֻעֹן אָמֵר, כִּי תֹאמֶר, כַּמָּה דָאַת אָמֵר (במדבר ז) כִּי
תִבְרֹכָנו. וּכְתִיב, (תהלים קכח) וַחֲסִידִיך יִבְרֹכֶךָ, כְּלֹזֶר
יִבְרֹכֶךָ כִּי. כִּי תֹאמֶר לְבִית יַעֲקֹב, בָּאָמִירָה. וְהִינֵּנוּ
מִסְטוֹרָא דְרִינָא. וְתַגִּיד לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל, כַּמָּה דָאַת אָמֵר,
(דברים ד) וַיֹּאמֶר לְכֶם אֶת בְּרִיתָנו. וּכְתִיב (דברים כו) הַגְּדָתִי הַיּוֹם
לִיְיַיְיָ אֱלֹהִיךְ. לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל, דּוֹבְרֵין, דָאַתוּ מִסְטוֹרָא
דְרַחֲמֵי.

אָמֵר רַבִּי יְצָחָק, (ס"א יו"ס) הַוְאֵיל וְאַתִּינָא לְהָאֵי, מַה הַוָּא
הַגְּדָתִי הַיּוֹם לִיְיַיְיָ אֱלֹהִיךְ. לִיְיַיְיָ אֱלֹהִינוּ, מִבְעֵי לִיה.
אָמֵר לִיה ר' שְׁמֻעֹן, וּכְיַהֲא בְּלֹחָדוֹי הַוָּא. וְהָא בְּתִיב
(דברים ח) כִּי יַיְיָ אֱלֹהִיךְ מִבְיאָךְ אֶל אֶרְץ טוֹבָה וְגֹו. (דברים ז)
אֲשֶׁר יַיְיָ אֱלֹהִיךְ נוֹתֵן לְךָ. (דברים ד) כִּי יַיְיָ אֱלֹהִיךְ אִישׁ
אוּכְלָה הַוָּא, וְכַלְהּוּ הַכִּי.

אֶלָּא הַכִּי תְּגִיבֵנָן, כֶּל הַדָּר בָּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל דּוֹמָה כְּמַי שִׁישׁ
לוּ אֶלָּוּה. וֶכֶל הַדָּר בָּחוֹצָה לָאָרֶץ דּוֹמָה כְּמַי שָׁאַיָּן
לוּ אֶלָּוּה. מַאי טַעַמָּא. מְשׁוּם דּוֹרָעָא קְדִישָׁא, לְאָרָעָא
קְדִישָׁא סְלִקָּא. וּשְׁכִינַתָּא בָּאַתְּרָה יִתְבָּא. וְהָא בְּהָאֵי
תְּלִיאָ. וּמְשָׁה לֹא קָאָמֵר אֱלֹהִיךְ, אֶלָּא לְאַיִנּוֹן דְהָוּ זְמִינָן
לִמְיעָל לְאָרָעָא קְדִישָׁא, וְלִקְבָּלָא אֶפְיִ שְׁכִינַתָּא. וּמָה
דָלָא אָמֵר אֱלֹהִינוּ, מְשׁוּם דְהָא מְשָׁה לֹא זְכָה לִמְיעָל
לְאָרָעָא, וּבְגִינִּי כֵּה, אֱלֹהִיךְ וְדָאִ בְּכָל אַתָּר, מְשׁוּם
דְאַיִנּוֹן הָוּ זְמִינָן לִמְיעָל תְּמַן.

אמֶר לֵיה וְדֹאי חַכִּי הַוָּא. אֲבָל הַכָּא פְּתִיבָה, (דברים כו) וְבָאת
אֶל הַפְּהָנוֹ אֲשֶׁר יִהְיֶה בִּימִים הַהְמִם וְאָמְרָת אַלְיוֹ
הַגְּדָתִי הַיּוֹם לִי' אֱלֹהִיךְ, וְהָא אִינְנוּ בָּאָרֶץ שְׂרִיַּן, מַאי
טֻעַמָּא אֱלֹהִיךְ, וְלֹא אֱלֹהִינוּ. אֲלֹא אִינְנוּ בְּעֵין לְאַחֲזָה
וְלְאַזְדָּה, דְּבָגִינִי דְּחַסְד עַלְּאָה, זְכָאן לְכָל הָאֵי, וְשְׂרִיַּן
בָּאָרֶץ, וְעַלְוָן לְהַהְיָה אָרֶץ, וְעַבְדֵד עַמְהָוָן כָּל אִינְנוּ
טְבָאָן, וּבְגִינִי בָּךְ, הוּא אָמְרִי מְלִין אַלְין לְפָהָן, (ולא לְבָרֶךָ
אחרא) דְּכַתִּיב הַגְּדָתִי הַיּוֹם לִי' אֱלֹהִיךְ, (וְהַכִּי הַוָּא וְדֹאי) מִשּׁוּם
דָּאַתִּי מִסְטוֹרָא דְּחַסְדָ.

כִּה תֹאמֶר לְבֵית יַעֲקֹב, לְהַהְוָא אַתָּר דָּאַתְּחֵזִי לְהָוָה. וְתַגִּיד
לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּהַהְוָא אַתָּר שְׁלִים דָּאַתְּחֵזִי לְהָוָה, דָּהָא
יַעֲקֹב וַיִּשְׂרָאֵל, תְּרִין דְּרָגֵין אַסְתָּלָקָג, וּבְדָרָגָא חד סְלָקָין,
אֲלֹא יִשְׂרָאֵל שְׁלִימֹתָא דְכָלָא (דף ע"א) אַקְרָא. וְתַגִּיד לְבָנֵי
יִשְׂרָאֵל, לְאַחֲזָה חַכְמָתָא, וְלְאַשְׁתָּעֵי בְּרוּחָ חַכְמָתָא,
טִיבוֹ וְקַשּׁוֹט דַעֲבֵד לוֹזָן קָוְדְשָׁא בָּרְיךָ הַוָּא, דְּכַתִּיב וַיַּגֵּד
לְכָם אֶת בְּרִיתָו.

תְּנִינִיא, אָמֶר ר' יוֹסֵי, זְמָנָא חֶדָא הוַיְנָא אָזִיל בָּאָרֶחָא,
וְתֹהֵה ר' חִיאָא בָּרִי עַמִּי. עַד דְּהַתְּיִנָּא אָזְלָין,
אַשְׁפְּחָנָא חד גָּבָר, דְּהַהְוָה לְקִיט בְּחַקְלָא, עַשְׁבִּין
לְאַסְוָתָא. קָרִיבָנָא לְגַבִּיהָ, אַמְּנָא לֵיהֶ, בָּר נְשָׁה, קָוְטָרָא
דְּקוֹטָרִי דַעֲשָׁבִין לְמָה. לֹא זָקִיף רִישָׁה, וְלֹא אָמֶר מִידִי.

אהדרנא זמנא אחרא זאמינא האי, ולא אמר מידי.
 אמינה ליה לרבי חייא בר, או האי בר נש אטימ
 אונדבין, או שטיא, או חכימא. יתיבנה גבוי. לבותר לקיט
 אינון עשבין, ואחד לוז, וחפה עליהון טרפי גופנין.
 אמר לו, أنا חמינה דינדאין אתון, ויידאין אמר
 עלייהו, דאינון חביבין, אי לא דחיסנא עלייכו
 השטא, תהוון רחיקון מבני נשא פסגירה דא, דמרחיקין
 ליה מפלא, דהא أنا חמינה, דרייחא דחד עשבא דהוה
 קרייב גיביכון, עאל בגופיכו, ותהוון רחיקין תלטה
 יומין. אלא אכילו אלין תומי ברא ותתסן,

אכלנא מביהו דהו שכיחין קמן, ואדםכנא,
 וatkartnna בזיעא, עד עידן סגי. לבותר
 אטערנא, אמר לו ההוא גברא, השטא אלחכון עמכון,
 דאשכחตอน לי, דהא אסotta דגופיכון על ידי אשתלים.
 עד דהוינא אולין, אמר לו, כל בר נש בעי לאשתעי
 בבר נש אחרא, כפום ארחו, דהא לבוקבא כפום
 ארחו. לגברא כפום ארחו. לגברא לגברי כפום ארחו.
 אמינה לרבי חייא בר, היינו דכתיב, מה תאמר לבית
 יעקב ותגיד לבני ישראל. (ס"א מה תאמר לבית יעקב בההוא אתר דארחו
 להו, ותגיד לבני ישראל בההוא אתר שלים דארחו להו. דהא יעקב וישראל תרין דרין
 אינון ובדרך חד סליקן אלא ישראל שלימותא דבלא אקי)

אמר לנו, חמition דלא זקיינה רישאי, ולא אשטעינה בהדייכו, משום דאבא, חfine מא בעשין מכל בני דרא הויה. ואולייפנא מאבא ארכוי דכל עשבין, דבhone קשות, ואנא בכל שטא מדוראי בגיןיהן.

והאי עשבא דחמיתון, דחfine לאיה בטרפי דגופנין אלין, בבייחאי את אתר חד, והוא לסטר צפון, ובההוא את בעין חד ריחיא, ומעינא דההוא ריחיא, נפיק חד גבר בתריין רישין, וחרבא שנינה בידיה ובכל יומא קא מצער לנו. ואנא לקיטנא האי עשבא, ויזילו אבראי, ותחמיון חיליה דהאי עשבא, ומה די אלה עלה גלי בעלמא, ולית מאן דידע ארכוי בכלא.

אוילנא אבראייה, עד דהוינא אולי באראחא, מאיך חד נוקבא בעפרא, ושוי מההוא עשבא בנוקבא, נפק חד חוויא ורישא דיליה סגי. נטול חד סנטירא, (נ"א סנטירא) וקיטיר לייה פחד גדי. דhilנא. אמר לנו זילו אבראי.

עד חמיטינה לביהה. חמינה ההוא את בחשוכא, בתר חד כותלא. נטול חד שרגא ודליך דליך סתרגיה דההוא את דרייחיא. אמר לנו, מה דתחמיון, לא תדחלו ולא תשעון מיד.

אדריכי, שרי חוויא מקטרוי, וכתחש בקיסטה מההוא

עֲשָׂבָא. וְשֹׁוֵי בְּרִישִׁיה דְּחוּיָא. עַל חֹוִיא בְּהַהוּא עִינָא דְּרֶחֶץ, וְשַׁמְעָגָא קְלָא דְּכָל אַתָּר מְזֻדָּעָזָא. בְּעִיןָן לְמַיְפָק, אַחַיד בִּידָגָא הַהוּא גְּבָרָא, אָמָר, לֹא תַּדְחַלוּן קְרִיבָו גְּבָאי.

אַדְהָכִי, נַפְקֵחַ חֹוִיא שְׁתִיתָת דְּמָא, נַקְיִיט הַהוּא גְּבָרָא מִהַהוּא עֲשָׂבָא, וְשֹׁוֵי בְּרִישִׁיה כְּבָקְדָמִיתָא. עַל בְּהַהוּא עִינָא דְּרֶחֶץ. לְשַׁעַתָּא זְעִירָא, חַמִינָא, דְּנַפְיָק מִהַהוּא עִינָא חד גְּבָרָא בְּתְרֵין רִישֵין, וְחוּיָא שְׁרִיָּא סְחַרְגִּיה דְּקָדְלוֹי. עַל בְּהַהוּא עִינָא דְּרֶחֶץ וְנַפְקֵחַ תַּלְתָּזְמִינָי. הוּה אָמָר, זְקִיטָא זְקִיטָא, וּוֹי לְאִימִיה דְּלַהֲוָא אַתָּר אָוְבִיל לִיה.

אַדְהָכִי, אַתְעַקֵר רִיחָא מַאֲתְרִיה, וְנַפְקָהוּ, גְּבָרָא וְחוּיָא, וְנַפְלוּ וּמִתוּ תְּרוּוּיִיהוּ. וְאַבָּן דְּחִילְגָנָא סָגִי. אָמָר לֹן הַהוּא גְּבָרָא, דָא הוּא חִילָא דְעַשְׁבָא דָאָנוּ לְקִיטָנָא קְמִיכָפוּ, וּבְגִינִי כֵּה לֹא אַשְׁתַעַיבָא בְּהַדִּיכָפוּ, וְלֹא זְקִיפָנָא רִישָׁא, בְּשַׁעַתָּא דְקָרְבִּתָוּן גְּבָאי.

אָמָר לוֹן אִילָו (דף ע"ב) יַדְעֵין בְּנֵי נְשָׂא חַכְמָתָא, דְכָל מַה דְנַטְעַ קְוִדְשָׁא בָּרֵיךְ הוּא בְּאָרְעָא, וְחִילָא דְכָל מַה דְאַשְׁתַבָּח בְּעַלְמָא, יְשַׁתְמֹדְעָוִון חִילָא דְמַאֲרִיחָוֹן, בְּחַכְמָתִיה סְגִיאָה. אֲבָל לֹא טְמִיר קְוִדְשָׁא בָּרֵיךְ הוּא חַכְמָתָא דָא מְבָנֵי נְשָׂא, אֲלֹא בְּגִין דָלָא יְסִטּוֹן מְאַרְחוֹי, וְלֹא יַתְרַחֵצְוּ בְּהַהִיא חַכְמָתָא וְינְשׂוּן לִיה.

כֵּד אָתִינָא, וְאַמִּינָא הַנִּי מְלִי קָמִיה דָּרְבִי שְׁמֻעָן, אָמַר
וְדָאִ חֲפִימָא הַוָּה. וְתָא חֹזֵי, לִית עַשְׁבָא וְעַשְׁבָא
דָּאַתִּילִיד בָּאָרְעָא, דָּלָא הַוָּה בֵּיה חֲכָמָתָא סְגִיאָה,
וְחִילִיה בְּשָׁמְיָא סְגִיאָ. תָּא חֹזֵי, מַן אָזְבָא. דָּבָכְלָ אֶתְר
דָּבָעִי קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא לְדָפָא לְבָרָנְשׂ, (וַיַּחַי ר' נ"ג ע"א)
בָּאָזְבָא מַתְדָּכִי. מַאי טָעָמָא. מְשׁוּם דִּינְתָּעָר חִילִיה
דָּלְעִילָא דָאַתְפָּקְדָא עַלוֹי, דָהָא הַהְנָא חִילָא דָאַתְפָּקְדָא
עַלוֹי כֵּד אַתְעָרָא, מְבָעָרָא רֹוח מְסָאָבָא, וְאַתְדָּכִי בָּרָנְשׂ.
וְעַלְךָ אַמִּינָא בְּרִיךְ רַחְמָנָא דְשָׂזָבָה.

(שמות ט) אַתָּם רְאִיתֶם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לְמִצְרִים וְאַשָּׁא אֶתְכֶם
עַל בְּנֵי נְשָׁרִים. מַאי בְּנֵי נְשָׁרִים. אָמַר רַבִּי יְהוֹדָה
בְּרָחְמִי. דְבָתִיב, (דברים לט) כְּנֶשֶׁר יַעֲיר קְבוּ וְגַו. וְתִיְנָו רְזָא
דָאָמַר ר' שְׁמֻעָן, (משל ל) דָרְךְ הַנֶּשֶׁר בְּשָׁמִים. מַאי
בְּשָׁמִים. בְּרָחְמִי. מַה נֶּשֶׁר אֲשַׁתְכָה בְּרָחְמִי עַל בְּנוֹי,
וְדִינָא לְגַבֵּי אַחֲרָנִין. כֵּה קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא אֲשַׁתְכָה
בְּרָחְמִי לְגַבֵּי יִשְׂרָאֵל, וְדִינָא לְגַבֵּי עַמִּין עוֹבְדִי עַבּוּדָת
פּוֹכְבִּים וּמְזִלּוֹת.

ר' אַלְעָזָר, הַוָּה אַזְיל מַקְפּוֹטְקִיא לְלוֹד, וְהַוָּה אַזְיל ר'
יּוֹסֵי וּר' חִיֵּא עַמִּיה, קָמוּ בְּנַהֲרָא, כֵּד בְּהִיר יִמְמָא,
וְהַוָּה אַזְלִי. אָמַר ר' חִיֵּא, חַמִּינָא הָאִי קָרָא דְבָתִיב, (יְחִזְקָאָל
א) וּפְנֵי אֲרִיה אֶל הַיָּמִין לְאַרְבָּעַתְנָן וּפְנֵי שׂוֹר מַהְשָׁמָאל

לֹאֲרֶבֶעַתָּן וּפְנֵי גָּשֵׁר לֹאֲרֶבֶעַתָּן הָא אֲרִיה בִּימִינָא, שׂוֹר
מִשְׁמָאָלָא, (ק"ב ע"א) גָּשֵׁר בָּאָנוּ אֶתֶּר דִּיבְּתִיָּה.
אָמַר לֵיה ר' אַלְעֹזֶר, בָּאֶתֶּרֶא (נ"א דיעקב) דִּיבְּיקָא שִׁרְיָא.
מַאי טֻמָּא. מִשּׁוּם דָּגֵשׁ בְּכָלָא אַשְׁתַּבָּח, רְחִמָּי
לְבָנוֹי, דִּינָא לְגַבִּי אַחֲרָנִין. כֹּה קָוִידָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אָוְבֵיל
לוֹן לִישְׂרָאֵל בְּרְחִמָּי. וּבְדִינָא לְגַבִּי אַחֲרָנִין, דְּכַתִּיב
וְאַשְׁא אַתֶּכְם עַל כְּנֵפֵי בָּשָׁרִים. וּכְתִיב כָּגֵשׁ יְעִיר קָפוֹ.
מִנְלָן דָּגֵשׁ רְחִמָּי אַקְרֵי. דְּכַתִּיב דָּרְךְ הָגֵשׁ בְּשָׁמִים.
בְּשָׁמִים מִמְשָׁש. וּבְגִינִּי כֹּה אֲרִיה לִימִינָא. שׂוֹר
לְשָׁמָאָלָא. גָּשֵׁר בִּינִיָּהוּ וְאַחֲיד לוֹן. אָדָם כָּלִיל כְּלָהּוּ,
וְכָלָא אַתְּכָלֵלָן בֵּיהֶ, דְּכַתִּיב וְעַל דָּמוֹת הַכְּסָא דָמוֹת
כְּמַרְאָה אָדָם עַלְיוֹ מִלְמָעָלה.

וְיָהִי בַּיּוֹם הַשְׁלִישִׁי וְגַוּ. ר' אָבָא פָּתָח, (שיר השירים ח) אֶחָות
לְנוּ קָטְבָה וְשָׁדִים אֵין לָהּ מָה בָּעֵשָׁה לְאֶחָותֵינוּ בַּיּוֹם
שִׁידְבֵּר בָּה. אֶחָות לְנוּ קָטְבָה, דָא כְּנֵסָת יִשְׂרָאֵל, דְּאַקְרֵי
אֶחָות לְקוֹידָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְשָׁדִים אֵין לָהּ, הַיִּנוּ דְּתַגְיִבָּן,
בְּשַׁעַתָּא דְּקָרְבִּבוּ יִשְׂרָאֵל לְטוֹרָא דְּסִינִּי, לֹא הָוָה בְּהַזּוֹן
זְכוּזָן, וְעוֹבְדִין טְבִינִין, לְאָגָנָא עַלְיִיהָו, דְּכַתִּיב וְשָׁדִים אֵין
לָהּ. דָהָא אִינְנוּ תְּקוֹנָא וְשִׁפְרוּ דְּאַתָּתָא, וְלִיתְ שִׁפְרוּ
דְּאַתָּתָא אָלָא אִינְזָן. מָה בָּעֵשָׁה לְאֶחָותֵינוּ. מָה יַתְעַבֵּיד
מִינָה, בְּשַׁעַתָּא דְּקוֹידָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, יַתְגַּלֵּי בְּטוֹרָא

דָּסִינִי, לְמַלְלָא בְּפַתְגָּמִי אֲוֹרִיִּתָּא, וַיְפֵרֶח בְּשִׁמְתָּהוֹן מִנִּיהָו.

אמֶר ר' יוסי. בההוא שעתא דקראיבו ישראל לטוּרא דסיני, בההוא ליליאונגהי, תלתא יומין הלא אוזדוּגו לאנטתיהו,atto מלאכין עלאיין, וקבילו לישראל באחוותא. אינון מלאכין לעילא, וישראל מלאכין לחתא. איבונ מקדשין שם עלהה לעילא, וישראל מקדשין שם עלהה לחתא.

ואתעטרו ישראל בשביעין בתריין בהוא ליליא. ומלאכי עליי הו אמר אחות לנו קטנה ושדים אין לה, דלית בהו זכוון ועובדין טבין. מה בעשה לאחותינו, כלומר מה יקר ורבי בעיד לאחותנו דא ביום קידשא בריך הוא יתגלי בטורה דסיני למיhab להו אורייתא.

ויהי ביום השלישי, כתיב הוי בכוגנים לשלשתיים אל תגשו אל אשפה והייבו ביום השלישי. ר' שמעון אמר, בשעתא קידשא בריך הוא בעא לאתגלהה (דף פ"א ע"א) בטורה דסיני, קרא קידשא בריך הוא לכל פמליה דיליה, אמר לוזן, השטא ישראל רבין, הלא ידעון בימוסי, ואנא בעי לאתגלי עלייהו, אי אתגלי עלייהו בחילא דגבורה, לא יכלין למסבל. אבל אתגלי עלייהו

ברחמי, ויקבלו נימוסי, הִנֵּה הוא דכתיב, **ויהי ביום השלישי**. ביום השלישי ודאי דאיו רחמי מנוון. דכתיב,
(שםואל ב כב) וית שמים וירד.

ובהאי אתגלי קודשא בריך הוא לישראל, אקדים להו רחמי בקדמיתה. ולברת אתייהיב להו אורניתא, מפטרא דגבורה. ביום השלישי, הַחְכִּי אֶתְחֹזֵי להו, דבגיני פך ישראל אקרון.

ביהיות הבקר, דכתיב, (שםואל ב כב) בקר לא עבות. הָא אֵי הוה עבות קדרותא אשתח, ולא אתגלייא חס"ד. ואימתי אתגלייא חס"ד. בבר. כמה דעת אמר, בראשית מד הבקר אור. דבד נהיר צפרא, חס"ד אשתח בעלה מא, ודינין מתעברן. ובזמנא דלא נהיר בקר, דינין עד פען לא מתעברן. דכתיב, (איוב לח) ברן ייחד ככבי בקר ויריעי כל בני אלחים. פיוון דאתעברן אינון ככבייא וננהיר שימוש, ביה שעטאת כתיב, בקר לא עבות. וחס"ד אטער בעלה מא תחתה, בה היא שעטאת כתיב, בהיות הבקר. וכיוון דמתעברן ככבי באשתח.

דינין לא אשתחחו

אמר ר' יוסי, בהיות הבקר שארי קודשא בריך הוא לא אתגליאה בטורא דסיני. תאנה, בהיות הבקר, כד אטער זכותיה דאברהם, דכתיב ביה (בראשית ט) ויישכם אברהם בבר.

וְיֵהִי קָלַת וּבָרְקִים, אָמַר רַבִּי אֲבָא, קָלַת כַּתִּיב חָסֶר.
 תְּרִין קָלַין דְּאַהֲדָרוֹ לְחַד, דָּא נְפָקָא מִן דָּא, רַוְחָא
 מִמְּנָא. וּמִינָא מַרְוַחָא. תְּרִין דְּאַיְפוֹן חַד, וְחַד דְּאֵיהוֹ תְּרִי.
 אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, קָלַת חַד, וְאֵיהוֹ קָלָא רַבְּרַבָּא תְּקִיפָא,
 דָּלָא פְּסָקָת לְעַלְמִין, הַהוּא דְּכַתִּיב בֵּיה (דברים ח) קָול
 גָּדוֹל וְלֹא יָסֶף דְּהָא שֶׁאָר קָלַין אַתְּפִסְקָנוֹ, דְּתָגְנִיא,
 בְּאַרְבָּעָה תְּקִוְפִין בְּשַׁתָּא, קָלָא אַתְּפִסְקָת, וּכְדִין דִּינִין
 מַתְּעַרְעַין בְּעַלְמָא. וְהָא קָלָא דְּכָלִיל שֶׁאָר קָלַין בֵּיה, לֹא
 אַתְּפִסְקָת לְעַלְמִין, וְלֹא אַתְּעַבֵּר מַקְיוֹמָא שְׁלִימָם וּתוֹקְפָא
 דִּילִיה. תָּאָנָא, הָא קָלָא, קָלָא דְּקָלַין, קָלָא דְּכָלִיל כָּל
 שֶׁאָר קָלַין.

אָמַר ר' יְהוֹדָה, לִית קָלָא, אֶלָּא מַסְטָרָא דְּרוֹחָא וּמִינָא
 וְאָשָׁא. וְכָלָא (דָּבָר אֶחָר וּבָלָא) עֲבֵיד קָלָא, וְאַתְּכָלִיל דָּא
 בְּדָא, וְעַל דָּא כַּתִּיב קָלַת. וּבָרְקִים, אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, הִיְנָא
 דְּכַתִּיב, (תְּהִלִּים קְلָה) בָּרְקִים לְמַטְרָעָה, שְׁלַהוּבָא בְּעוֹטָרִי,
 קְטִירָא דְּרוֹחָמִי בְּחִיבָתָא, דָּלָא (שְׁקִיעָה) שְׁבִיחָו.

תְּנָא, ר' יְהוֹדָה אֹמֵר, בְּסִטְרָא גְּבוּרָה, אָוּרִיִּתָא
 אַתְּיִיהִיבָת. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, אֵי הַכִּי בְּסִטְרָא
 שְׁמָאָלָה הָוֵי. אָמַר לֵיה, אַתְּהָדָר לִימִינָא. דְּכַתִּיב, (דברים
 לג) מִימִינָנוּ אִשְׁתָּה לְמַוּ. וּכַתִּיב (שמוֹת טו) יְמִינָה יְיָ בְּאַדְרִי
 בְּפַח וְגַוּ. אִשְׁפְּחוֹן שְׁמָאָלָה דְּאַתְּחֹזֶר לִימִינָא, וּיְמִינָא

לְשִׁמְאָלָא, הֵא גְבוֹרָה לְשִׁמְאָלָא (דבר אחר לימיינא).

ועבון בבד על ההר וגוו, ענגוּתְּקִיףְּ, דְשָׂקִיעְ בְּאֲתֶרְיָהְ, דְלָא בְטִילְ. וְקָלְ שְׁפָרְ חִזְקָ מָאָדְ, מָגָוּ דְעַנְגָּנָא תְּקִיףְּ
תָּוָהְ, נְפִיקְ הַהְוָא קְלָאְ, כִּמְהָ דְאָתְ אָמָר (דברים ח) וַיְהִי
כְּשִׁמְעָכָם אֶת הַקּוֹל מִתּוֹךְ הַחַשְׁךְ.

אמָר רַבִּי יְהוּדָה, תַּלְתְּ חִשּׁוּכִי הָוּ, דְכַתִּיב חִשְׁךְ עַנְגָּן
וְעַרְפָּלְ. וְהַהְוָא קְלָא הַהְוָה נְפִיק פְּנִימָה מִפְּלָהָן.
אמָר רַבִּי יוֹסִי, פְּנִימָה דְכָלָא הַהְוָה, דְבִיהָ בְּתִיבְ, קָוָלְ
גָּדוֹל וְלֹא יַסְפָּ.

אמָר ר' אָבָא בְּתִיבְ (שמות כ) וּכְלַל הָעָם רָאִים אֶת הַקּוֹלוֹת.
רָאִים, שְׁמָעִים מִבְּعִי לֵיהֶן. אֶלָּא הַכִּי תְּגִיבָּן, אִינְנוּ
קְלִין, הָוּ מַתְגַּלְפִּי בְּהַהְוָא חִשּׁוּכָא וְעַנְגָּנָא וְקְבָלָא,
וּמַתְחִזְיָן בְּהָוָה, כִּמְהָ דְאַתְחִזְיָ גְּוֹפָא, וְחִמָּאָן מֵהָ דְחִמָּאָן,
וְשִׁמְעֵין מֵהָ דְשִׁמְעֵין, מָגָוּ הַהְוָא חִשּׁוּכָא וְקְבָלָא וְעַנְגָּנָא,
וּמָגָוּ הַהְוָא חִיזְוָה דְהָוָה חִמָּאָן, הָוּ בְּהִירִין בְּגַהְיָה עַלְאתָה,
וַיַּדְעֵין, מֵהָ דְלָא יִדְעַ דְרִין אַחֲרָבִין, דְאָתוּ בְתְרִיבָהָן.

וּכְלָהָגְ, הָוּ חִמָּאָן אַפִּין בְּאַפִּין, הַדָּא הָוּ דְכַתִּיבְ, (דברים
ח) פְּגִים בְּפִנִים דְבָר יי' עַמְּכָם. וּמְאָן הָוּ חִמָּאָן.

תָּאִגִּי רַבִּי יוֹסִי, מִבְּהִירָה דְאַיְבָן קָלָן, דְלָא הַהְוָה קָוָל, דְלָא
הַהְוָה בְּהִיר בְּגַהְיָה, דְמִסְתְּכָלִי בֵּיהֶן גְּבִיזָין, וּכְלַטְמִירִין,
וּכְלַדְרִין דְיִתְוֹן עַד מַלְכָא מִשְׁיחָא. וּבְגִיגִי כְּךָ בְּתִיבְ וּכְלַ